

Slutrapport projekt Föl i natt

Projektid: 2008-02-26 – 2008-06-05

Projektägare: Avelsföreningen för Svenska Varmblodiga Travhästen (ASVT)

Projektledare: Lena Karlsson

Sammanfattning

”Föl i natt” har varit ett nytt föredragskoncept framtaget av Avelsföreningen för Svenska Varmblodiga Travhästen (ASVT). Målsättningen med konceptet har varit att öka kunskapen om avel i den del som rör momenten kring fölning och höja medvetenheten om att inte låta fölningar ske obevakade.

Vid föredragen har uppfödaren fått ökad kunskap, tillgång till nya rön och möjlighet att knyta nya kontakter och utöka sitt nätverk. Uppfödarna har därigenom kunnat möta den förestående fölningssäsongen bättre förberedda och därmed bidra till att fler friska föl föds upp. Det betyder också ett minskat lidande för djuren och en möjlighet till ökad lönsamhet för uppfödarna.

Genom ett samarbete med naturbruksgymnasier där eleverna fritt fått delta vid föredragen har ASVT också nått en målgrupp som organisationen annars saknar en naturlig kontaktyta mot. 420 personer deltog på föredragen som hållits på nio platser runt om i landet och därmed nåddes det satta målet på 250 uppfödare och minst 100 gymnasieelever.

”Föl i natt”-föredragen har varit öppna för alla uppfödare eftersom ämnet är gemensamt oavsett ras eller sport.

Introduktion

Avelsföreningen för den svenska varmblodiga travhästen (ASVT) är en rikstäckande organisation med syfte att ta tillvara travhästuppfödarnas intressen. Ett av ASVT:s viktigaste mål är att stimulera och öka intresset för travhästavel.

Hästavel och uppfödning är också en viktig inkomstkälla i jordbruket som ger extra intäkter och skapar sysselsättning bidrar till en levande landsbygd.

För att tillvarata medlemmarnas intressen arbetar ASVT bland annat för bättre ekonomiska villkor i travsporten och för uppfödare i synnerhet.

En viktig del av arbetet består också i att erbjuda medlemmarna möjlighet till utbildning och kompetensutveckling. Avelsföreningen har tidigare tagit fram utbildningsmaterial i olika former och genomfört utbildning både lokalt, regionalt och centralt om utfodring, hästavel, hästens beteende och exteriör. Utbildningarna har genomförts enskilt eller i samarbete med Svenska Travsportens Centralförbund eller andra samarbetspartners.

Syfte

Tanken med Föl i natt-projektet har varit att förbereda stoägare inför den kommande fölningssäsongen i syfte att minska antalet obevakade fölningar och att ge uppfödare ökad kunskap och insikt för att på bästa sätt kunna hantera fölningen. Genom att lägga föredragen i nära anslutning till fölningssäsongen hålls kunskapen aktuell.

Utbildningen ska ses dels ur djurskyddsperspektiv, dels ur ett företagsekonomiskt perspektiv. De båda aspekterna samverkar: Färre föl (eller ston) som skadas eller förloras i samband med

födelsen eller under de första känsligaste dagarna ger ett minskat lidande hos djuren. Det ger också en förbättrad möjlighet till ökad lönsamhet för uppfödaren.

Dessutom är många uppfödare också hingsthållare och/eller driver seminstationer och fler levande föl förbättrar också möjligheten till ökad lönsamhet även för den här gruppen.

Målgrupp

Målgruppen har i första hand varit uppfödare med högdräktiga ston men alla stoägare har varit välkomna att delta och det oavsett sport eller ras. Innehållet har varit allmängiltigt och inte rasspecifikt även om flertalet föreläsare mer eller mindre varit inriktade på travhästuppfödning.

Till målgruppen räknas också elever på naturbruksgymnasier. I den gruppen finns många av framtidens uppfödare av trav- eller ridhästar eller kommande yrkesverksamma inom stuterinäringen. Det är också en grupp som ska ses som potentiella hästföretagare på landsbygden och bidra till dess utveckling.

Upplägg

”Föl i natt” gavs en ny struktur där delar av materialet hämtades från Uppfödarkörkortet men gjordes om. Det för att passa det nya upplägget som innebar att det centralt producerades ett grundmaterial i form av studiehandledning, presentationsmaterial och ett kurskompendium. För föreläsarna innehöll materialet en grundstruktur med de viktiga fakta och frågeställningar som alla föredragshållare borde ta upp vid sin föreläsning. De kunde sedan komplettera materialet utifrån egen kunskap och erfarenhet.

Genom att centralt producera ett grundmaterial behövde heller inte varje enskild föreläsare ta fram ett eget material från grunden vilket underlättade för föreläsarna.

Presentationsmaterialet gjordes i form av en power-pointpresentation och kurskompendiet som togs fram delades ut till alla deltagare.

Aktiviteter

Föredragen annonserades dels i Trav- & Galoppronden, Tidningen Ridsport och på www.travnet.se samt www.asvt.se. Därutöver skickades material ut till de stora avelsorganisationerna som i sin tur lade ut information om föredragen på sina hemsidor. I något fall skickades också inbjudningar ut direkt till ASVT-medlemmar i den region föredraget skulle hållas. Alla berörda gymnasieskolor fick affischer att sprida och sätta upp, liksom de travbanor som fanns i respektive närområde.

Nio föredragskvällar genomfördes från norr till söder: Flyinge, Halmstad, Kalmar, Skara, Karlstad, Örebro, Stockholm, Bollnäs och Umeå. I alla fall utom Stockholm genomfördes föredragen på eller i samarbete med ett lokalt naturbruksgymnasium. I Stockholm förlades föredraget till en samlingslokal i Håbo-Tibble.

Av de föreläsare som anlätades var tre veterinärer, tre var mycket erfarna uppfödare/stuterichefer eller uppfödare/agronom. Alla föreläsare hade ett särskilt intresse eller kunnande inom uppfödning och av veterinärerna var flera verksamma med semin eller som stuteriveterinärer. I ett par fall hölls föreläsningen gemensamt av uppfödare och veterinär.

Efter varje föredrag ombads alla deltagare fylla i och lämna in en utvärderingsblankett.

ASVT:s projektledare deltog också vid flera av föredragen för att informera om ASVT:s mål och verksamhet. Vid övriga föredrag medverkade lokala kontaktpersoner från ASVT.

Projektet Föl i natt har också genomförts i samarbete med Hästsportens Folkhögskola samt Jordbruksverkets Landsbygdsavdelning. Vid samtliga träffar delades Jordbruksverkets rapport om Livskraftigt hästföretagande ut.

Resultat

Sammanlagt kom cirka 420 personer till de nio olika föredragen. Det uppsatta målet att nå minst 250 uppfödare och minst 100 gymnasieelever nåddes med god marginal.

Störst intresse sett till antalet besökare fanns i Arbrå där ett 80-tal deltog i träffen. Minst intresse röntes träffen i Kalmar med ett 20-tal deltagare.

Däremot visade det sig att föredragen lockade lika många eller fler uppfödare av ponnyer och ridhästar än av travhästar.

Av utvärderingarna framgår genomgående att de allra flesta uppfödare fått vad de förväntat sig av föredragen och att de var nöjda med föreläsare/arna. De ansåg sig både ha fått ny kunskap och nya kontakter samt kände sig stärkta inför förestående fölningar.

Av ungdomarnas utvärderingar kan utläsas att även de i hög grad var nöjda och fått del av ny kunskap. Flera av naturbruksgymnasierna hade också valt att lägga föredragen som obligatoriska för sina elever.

Alla föreläsare utom en använde sig av det förproducerade materialet som grund och bearbetade det i olika hög grad. Av utvärderingarna, som även föreläsarna fick göra, kunde utläsas att de dels varit nöjda med att få ett grundmaterial att utgå från, dels att de också var nöjda med kvalitén och nivån på materialet. Däremot kunde det i högre grad ha kompletterats med bilder.

Slutsats

Mot bakgrund av gjorda utvärderingar konstateras att upplägg och nivån på föredragen motsvarade de behov deltagarna uppgav sig ha.

Att föredragen i så hög grad lockade andra grupper av uppfödare än travhästuppfödare var däremot inte lika väntat. Det kan tyda på att intresset för den här typen av kompetenshöjning är större bland uppfödare av ridhästar och –ponnyer. Det kan också tyda på att behovet är större i den gruppen och att många av ASVT:s medlemmar är gamla, erfarna uppfödare som inte upplever sig ha ett lika stort behov av kompetensutveckling.

Oavsett orsaken till det stora intresset från andra uppfödargrupper visar det att en liknande satsning inför nästa års fölningssäsong skulle kunna, eller till och med bör, genomföras i samarbetet med andra avelsorganisationer eller intressegrupper inom hästsporten.

De flesta föredragen genomfördes under mars månad, det vill säga innan fölningssäsongen på allvar startat. Det sista föredraget hölls i Kalmar 17 april. Kalmar lockade minst antal deltagare vilket kan tyda på att det låg för sent in på säsongen men det hade också konkurrens från ett annat arrangemang dagen innan.

Gensvaret från naturbruksgymnasierna upplevdes som positivt. Flera av skolorna sade sig vara intresserade av fler, gemensamma aktiviteter.

Frågor om rapporten besvaras av:

Ulrika Lundberg, tel 08-445 23 01 eller Lena Karlsson 070-326 74 03.

Dag som ovan

Ulrika Lundberg
Generalsekr ASVT

Lena Karlsson
projektledare ASVT

.....
Avelsföreningen för Svenska Varmblodiga Travhästen (ASVT)
Solvalla Travbana, 161 89 Stockholm
Tel 08-445 23 00, info@asvt.se
www.asvt.se